

Kriza u europskoj proizvodnji vina

Автор(и): Растителна защита
Дата: 02.02.2024 Брой: 2/2024

Svijet vina suočava se s neobičnom i alarmantnom situacijom, kakva nije viđena gotovo šest desetljeća. Prema Međunarodnoj organizaciji za vinogradarstvo i vinarstvo (OIV), u 2023. godini proizvedeno je oko 2,4 milijuna hektolitara vina, što je 7% manje u odnosu na prethodnu godinu; zapravo, ovo je najniža razina proizvodnje od 1961. godine.

Razlozi za ovaj dramatičan pad u proizvodnji vina su raznovrsni, u rasponu od ekstremnih klimatskih uvjeta do izazova povezanih s rastom cijena osnovnih potrošačkih dobara, goriva i energije tijekom posljednje dvije godine, te smanjenjem kupovne moći kućanstava kao posljedice pandemije COVID-a i rata u Ukrajini.

Ekstremne klimatske pojave, poput nepredvidivih toplinskih valova, suša i šumskih požara, dovele su do iznimno loše žetve u mnogim vinorodnim regijama diljem svijeta. Međutim, pad proizvodnje vina nije ravnomjerno raspoređen po različitim vinogradarskim regijama. Zbog klimatskih anomalija u 2023., vinogradarske regije u Italiji, Francuskoj i Španjolskoj bilježe drastičan pad proizvodnje vina, dok u isto vrijeme zemlje poput Njemačke, Portugala i Rumunjske bilježe srednje do visoke količine proizvodnje.

Za EU u cjelini, obujam proizvodnje je 8% niži od prosječnih količina za posljednjih pet godina.

Francuska – ponovno prva u Europi

Francuska je uspjela osigurati vodeću poziciju proizvođača vina u Europi, prvenstveno zbog loše žetve u Italiji (pad od 14% u odnosu na prethodnu godinu). Zapravo, ovo je najniža razina proizvodnje u Italiji od vremena iznimno loše žetve 2017., napominje agencija Reuters.

Španjolska je na trećem mjestu, iako je i njezina proizvodnja pala za 14% na najnižu razinu u posljednjih 20 godina. Španjolski i talijanski proizvođači vina najviše su patili tijekom protekle godine od klimatskih anomalija – i od dugotrajnih suša i od obilnih oborina, što je dovelo do povećane vlažnosti i širenja gljivičnih patogena u vinogradima.

Opći trendovi koji dovode do smanjenja proizvodnje i potrošnje vina

Promjene u globalnoj klimi, praćene razdobljima suše i bujičnih kiša, atipičnih vrućina, kao i vrlo ranih i vrlo kasnih mrazeva, sve više utječu i na europsku i na globalnu proizvodnju vina.

S druge strane, globalna ekonomska situacija tijekom posljednje dvije godine diktirala je određene promjene u strukturi tržišta vina.

Rastući troškovi resursa (rada, goriva, gnojiva, sredstava za zaštitu bilja) dovode do značajnog pada proizvodnje vina. Istovremeno, povećanje cijena osnovnih potrošačkih dobara i smanjenje kupovne moći dovode do smanjenja potrošnje vina. Predviđeni ukupni pad u 2023./2024. bit će 1,5% u odnosu na razinu od prije godinu dana.

Očekuje se da će smanjenje potrošnje pogoditi uglavnom crna vina i, u manjoj mjeri, rozé vina. Na negativni trend utječu i promjene u ukusima i preferencijama potrošača, prvenstveno prema povećanoj potrošnji piva, kao i usvajanje zdravog načina života koji isključuje konzumaciju jačih alkoholnih pića, uključujući vino.

Tržište vina u Bugarskoj

Hladno i kišovito proljeće u Bugarskoj odgodilo je sazrijevanje grožđa i, sukladno tome, kampanja berbe grožđa 2023. započela je kasnije u različitim regijama zemlje. Prema operativnim informacijama Ministarstva

poljoprivrede i hrane, u prošloj godini došlo je do smanjenja ubranih površina pod vinovom lozom; godinu ranije iznosila je 31.579 ha u usporedbi s 29.722 ha u tekućoj godini (-5,9% na godišnjoj razini).

Osim smanjenja površine, negativan utjecaj imaju i niži prosječni prinosi – 492 kg/da u usporedbi s 564 kg/da krajem rujna 2022. Smanjenje količine stolnog grožđa iznosi 46%, pri čemu je obujam proizvodnje krajem rujna 2023. iznosio 7,1 tisuću tona u usporedbi s 13,3 tisuće tona u istom razdoblju prethodne godine. Glavni razlog za prijavljeni pad je smanjenje prosječnih prinosa iz vinograda sa stolnim sortama u 2023. – 468 kg/da (-22,9%), što je u mnogim slučajevima posljedica štete od širenja gljivičnih bolesti kada mjere zaštite bilja nisu provedene na vrijeme, kako je navedeno u svom prvom informativnom biltenu Zavoda za vinogradarstvo i enologiju – Pleven.

Lošija žetva također određuje porast cijena vinskog grožđa. Prema istraživanjima Zavoda za vinogradarstvo i enologiju – Pleven, u nekim regijama sjeverne Bugarske grožđe od crnih sorti za vino "Cabernet Sauvignon" i "Merlot" proizvođači prodaju po cijenama između 1,30–1,40 BGN/kg. Varijacija u razinama cijena u južnim regijama zemlje veća je – između 1,00 BGN/kg i 1,50 BGN/kg, ovisno o ponuđenim količinama i sorti grožđa. Unatoč povećanju troškova resursa (rada, goriva, gnojiva, sredstava za zaštitu bilja), u 2022. cijene proizvođača ostale su na relativno niskoj razini – 0,66 BGN/kg bez PDV-a, prema podacima NSI. Mogući izlaz iz teške situacije za uzgajivače grožđa je suradnja u svrhu prerade i postizanja veće dodane vrijednosti.

Informativni bilten Zavoda za vinogradarstvo i enologiju – Pleven

Krajem 2023. godine, Zavod za vinogradarstvo i enologiju – Pleven započeo je s objavljivanjem Informativnog biltena. Uprava Zavoda ima za cilj pružiti ažurne i korisne informacije o trendovima razvoja u sektoru vinogradarstva i vinarstva u Bugarskoj i diljem svijeta. Distribucija publikacije je besplatna. Pozornost se posvećuje mogućnostima financiranja, promjenama u nacionalnim i europskim sektorskim politikama, važnim događajima, kao i osiguravanju pristupa rezultatima znanstvenih istraživanja koje provodi tim Zavoda za vinogradarstvo i enologiju – Pleven. Svi zainteresirani mogu kontaktirati Zavod kako bi primili bilten i dali komentare i preporuke u vezi s budućim temama koje bi bile od interesa.

[Informativni bilten .pdf](#)